

INSTITUT ZA PSIHOLOGIJU FILOZOFSKOG FAKULTETA
"SAVE THE CHILDREN" UK, KANCELARIJA U BEOGRADU

ŠKOLA PO MERI DETETA

PRIRUČNIK ZA RAD SA UČENICIMA
REDOVNE ŠKOLE
OMETENIM U RAZVOJU

Urednik: Sulejman Hrnjica

SADRŽAJ

I DEO

KONCEPCIJSKI PRISTUP I OSOBENOSTI PROCENE DETETA OMETENOG U RAZVOJU

UVODNE NAPOMENE	9
1. DECA OMETENA U RAZVOJU	11
1.1. Ko su deca ometena u razvoju	11
1.2. Klasifikacija dece ometene u razvoju	12
1.3. Osobnosti pojedinih kategorija dece ometene u razvoju	13
1.4. Preporuke specijalizovanih agencija UN za rad sa učenicima ometenim u razvoju	27
1.5. Inkluzija na osnovnoškolskom uzrastu	29
1.6. Funkcija i osobnosti procene deteta ometenog u razvoju	30

II DEO

PRIPREMA DETETA OMETENOG U RAZVOJU ZA POLAZAK U ŠKOLU I PERIOD PRILAGODAVANJA

2. PRIPREMA RODITELJA, DETETA OMETENOG U RAZVOJU I ŠKOLE	43
2.1. Gotovost deteta za polazak u školu	43
2.2. Period adaptacije deteta na školu	49

III DEO

3. IZRADA INDIVIDUALNIH OBRAZOVNIH PLANOVA ZA DETE OMETENO U RAZVOJU 75 |

3.1. Od procene deteta do individualnog obrazovnog plana	75
3.2. Šta je individualni obrazovni plan	75
3.3. Za koju decu se pravi IOP	81
3.4. Kada se pravi IOP	81
3.5. Principi rada tima za praćenje deteta	82
3.6. Uloga roditelja u timu za individualnu podršku	85

3.7. Predlozi za moguće rešavanje tipičnih teškoća u radu sa decom ometenom u razvoju	86
3.8. Teškoće u radu sa učenicima ometenim u razvoju i način njihovog rešavanja	90
3.9. Najčešći vaspitni problemi u radu sa decom ometenom u razvoju i način njihovog rešavanja	91
3.10. Primeri razvojnog statusa i individualnog obrazovnog programa pripremljenih za decu ometenu u razvoju u okviru programa "Inkluzija"	92

IV DEO

4. KAKO PRIPREMITI ŠKOLU ZA DETE OMETENO U RAZVOJU	109
4.1. Opremanje škole	109
4.2. Funkcionalno povezivanje škole i lokalne zajednice	112
4.3. Roditelji kao partneri škole	116
4.4. Priprema učitelja za prihvatanje i rad sa detetom ometenim u razvoju	121
4.5. Priprema deteta ometenog u razvoju za komunikaciju i interakciju sa vršnjacima i učiteljem i priprema vršnjaka za komunikaciju sa detetom	128
4.6. Skala za posmatranje komunikacije i socijalne interakcije dece ometene u razvoju u inkluzivnim odeljenjima redovnih škola	136
4.7. Indeks za inkluziju i evaluacija rezultata	142
4.8. Opšti cilj projekta	148
4.9. Specifični ciljevi i zadaci projekta	148
4.10. Evaluacija rezultata	150
Literatura	154

I DEO

KONCEPCIJSKI PRISTUP I OSOBENOSTI PROCENE DETETA OMETENOG U RAZVOJU

UVODNE NAPOMENE	9
1. DECA OMETENA U RAZVOJU	11
1.1 Ko su deca ometena u razvoju	11
1.2. Klasifikacija dece ometene u razvoju	12
1.3. Osobnosti pojedinih kategorija dece ometene u razvoju	13
1.3.1. O primarnim i sekundarnim posledicama ometenosti u razvoju	13
1.3.2. Deca sa graničnim intelektualnim sposobnostima i lakšim oblicima mentalne zaostalosti	14
1.3.3. Deca sa oštećenjem vida	15
1.3.4. Deca sa oštećenjem sluha	16
1.3.5. Deca sa komunikacijskim smetnjama	17
1.3.6. Deca sa telesnim oštećenjima i hronično bolesna deca	19
1.3.7. Deca sa specifičnim teškoćama u učenju	21
1.3.8. Deca sa emocionalnim problemima i teškoćama u socijalnom prilagodavanju	22
1.4. Preporuke specijalizovanih agencija UN za rad sa učenicima ometenim u razvoju	27
1.5. Inkluzija na osnovnoškolskom uzrastu	29
1.6. Funkcija i osobnosti procene deteta ometenog u razvoju	30
1.6.1. Procena saznavnih funkcija	32
<i>Prilog br. 1: PROCENA PONAŠANJA DETETA</i> <i>TOKOM TESTIRANJA</i>	34
1.6.2. Procena obrazovnog postignuća i sposobnosti za učenje	38
1.6.3. Procena posmatranjem ponašanja i igre	39
1.6.4. Procena nivoa socijalnog postignuća	39
1.6.5. Integracija podataka o detetu ometenom u razvoju	40